

Hallituksen esitys laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista

Esitys tulee sisältämään kaksi lakiehdotusta:

1. lakiehdotus: Laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista
2. lakiehdotus: Laki kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa (luonnos saatavissa 15.3.2017 alkaen). Myös tähän lakiehdotukseen annetaan lausunnot samassa kyselyssä.

TAUSTATIEDOT

1) * Vastaaajatahon virallinen nimi

Suomen Yrittäjät

2) * Vastaaajataho

- kunta
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- julkisomisteinen yhtiö
- ministeriö
- ELY-keskus
- TE-toimisto
- aluehallintovirasto (AVI)
- muu valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu, mikä

3) * Vastaaajatahon vastuuhenkilön sähköpostiosoite

antti.neimala@yrittajat.fi

4) Vastauksen kirjanneen henkilön sähköpostiosoite (jos eri henkilö kuin edellä)

susanna.tuominen@yrittajat.fi

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset (HE, luku 3)

5) Ovatko esityksen tavoitteet oikein asetettuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

6) Mahdollinen sanallinen perustelu

Yhdymme esityksen tavoitteisiin. Niitä kuvataan hallituksen esityksessä kattavasti ja selkeästi. Katsomme HE-tekstin perusteluihin yhtyen, että uudistuksen toteuttaminen edistää talouskasvua, vahvistaa yrittäjyyttä ja selkeyttää sekä tehostaa tarjolla olevia julkisia palveluita.

Toteamme, että perusteluissa korostetaan aivan oikein, että esityksen tavoitteet saavutetaan parhaiten asiakkaan valinnanvapaudella. Katsommekin, että tämän tavoitteen tulee olla järjestelmämuutoksen kantavana voimana. Tätä seikkaa tulee tuoda esille terävämmin. Esimerkiksi sivuilla 65-66 todetaan sinänsä oikein, että on maakuntien päätöksenteon varassa, miten palvelutuottajat valitaan. Ottaen huomioon, että uudistuksen tavoitteiden on todettu toteutuvan parhaiten asiakkaiden valinnanvapaudella, olisi syytä korostaa, että maakuntien tulee järjestää palvelut ensisijaisesti valinnanvapauteen perustuen. Katsomme olevan kriittistä, että palveluiden määrittämisessä sekä toteutuksessa onnistutaan luomaan saumattomasti yhteen toimiva valtakunnallinen kokonaisuus. Uudistuksen pitää pystyä tarjoamaan luonteva polku toimiville palveluille kunnista maakuntiin ja maakunnista valtakunnallisten palveluiden piiriin. Päällekkäisyydet palveluissa tulee samalla välttää.

7) Tukevatko keskeiset ehdotukset esityksen tavoitteita?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

8) Mahdollinen sanallinen perustelu

Perusratkaisut ovat erittäin kannatettavia. Ne ovat järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, järjestämisvastuun korostaminen sekä maakuntien oman tuotannon viimesijaisuus. Keskeistä on myös, etteivät kuntien sidosyksiköt voisi tarjota palveluita maakunnille. Näillä ehdotuksilla voidaan saada aikaan toimiva ja tasapainoinen, eri tuottajia tasapuolisesti kohteleva markkinaehtoinen kasvupalvelu- ja aluekehitysjärjestelmä.

Kannatamme myös aluekehityssääntelyn ja kasvupalveluiden sääntelyn kokoamista samaan lakiin. Ne on mielestämme pystytty yhdistämään koherentilla tavalla, jossa laaja-alainen aluekehitys kytkeytyy hyvin varsinaisten konkreettisten kasvupalveluiden tarjontaan. Olemme jossakin määrin huolissamme siitä, toteutuvatko palvelut valtakunnallisesti riittävän minimitaso mukaisina, kun palveluiden määrittäminen jää käytännössä täysin maakuntien vastuulle.

Katsomme, että yhteensä 5 vuoden siirtymäaika muodostaa riskin uudistuksen tavoitteiden toteutumiseksi. Siirtymäaika on niin pitkä, että se voi johtaa erityisesti julkisen tuotantoroolin ylikorostumiseen, mikä voi puolestaan vinouttaa palvelurakenteita ja haitata markkinoiden toimintaa pysyvästi. Esitämme että siirtymäaika markkinaehtoiseen malliin siirtymiseksi rajattaisiin kahteen vuoteen.

9) Voitaisiinko esityksen tavoitteet saavuttaa muilla keinoin?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

10) Mahdollinen sanallinen perustelu

Maakunta-, sote- ja kasvupalvelu-uudistuksen tavoitteiden toteutuminen edellyttää rohkeita, markkinalähtöisiä ratkaisuja. Kuten luonnostellussa hallituksen esityksessä todetaan, valinnanvapaus on avain esitykselle asetettujen tavoitteiden toteutumisen kannalta. Järjestelmämuutos korostaa markkinaehtoista palveluiden tuotantoa tavalla, jota emme usko saavutettavan muilla keinoin kuin säättämällä julkisen sektorin oma tuotanto viimesijaiseksi. Nykyisen rakenteen pohjalta tällainen ei olisi onnistunut. Mielestämme muita ratkaisuvaihtoehtoja on käsitelty perusteluissa asianmukaisesti.

11) Muut vapaamuotoiset huomiot HE:n lukuun 3

HE-tekstin sivulla 60 kuvaillaan, kuinka toimivat markkinat kehittyvät vaiheittain ja kuinka niiden rakentuminen vie aikaa. Huomautamme, että ministeriö on itse teettänyt tutkimuksen, joka osoittaa, että Suomessa on jo varsin laajaa yritys- ja työllisyyspalveluiden markkinatarjontaa. Ministeriö otsikoi tutkimuksen julkistuksen yhteydessä antamansa tiedotteen: "Maakunnissa markkinat valmiina työnhakijoiden ja yritysten palveluissa". Yhdymme tähän näkemykseen ja katsomme, että maakunnissa tuleekin siirtyä mahdollisimman nopeasti ja hallitusti aitoihin markkinaolosuhteisiin. Kommentoimme lakiluonnoksen siirtymäsäännöksiä tarkemmin erikseen, mutta katsomme, että julkisen tuotannon suosiminen siirtymäaikana voi johtaa erittäin pitkäaikaisiin kielteisiin vaikutuksiin, mitä tulee markkinoiden kehittymiseen. Siksi siirtymäajan tulisi olla korkeintaan 2 vuotta.

Toteamme, että lausumme pääkaupunkiseudun erillisratkaisusta lyhyesti erikseen.

Esityksen vaikutukset (HE, luku 4)

12) Ovatko esityksen vaikutukset tunnistettu riittävällä tasolla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

13) Mahdollinen sanallinen perustelu

Pidämme esitykseen sisältyviä eri vaikutuslajeihin liittyviä arviointoja asianmukaisina. Viittasimme jo yllä siihen, että valmistelun yhteydessä on selvitetty eri maakuntien palvelutarjontatilannetta. Pidämme selvitystä tärkeänä. Samoin vaikutusarvioinneissa

kerrotaan avoimesti eri maiden järjestelmäuudistuksista saaduista tuloksista.

Katsomme myös HE-tekstiin yhteys, että vaikutuksia on tällaisen uudistuksen yhteydessä mahdotonta arvioida etukäteen tarkasti. Tämä korostaa osaltaan jälkikäteisen arvioinnin tarvetta.

Keskeinen seikka, joka sekä vaikeuttaa etukäteisarviointia että edellyttää jälkikäteisarviointia, on kysymys maakuntien itsenäisestä päätöksentekotilasta. Millaisiksi markkinat muotoutuvat, on pitkälti maakuntien vastuulla, kuten on tarkoituskin. Jotta kaikkien maakuntien toimenpiteet tukevat tehokkaasti uudistukselle asetettuja tavoitteita, tarvitaan yhteistä valtakunnallista tavoitteenasettelua sekä mittareita, joiden perusteella tuloksia arvioidaan. Vaikutusten arviointia on näistä syistä toteutettava koko uudistusprosessin ajan, seuraten selkeillä mittareilla maakuntien onnistumista palvelumarkkinoiden luomisessa ja laajemmin palveluiden järjestämisvastuun toteuttamisessa.

Jälkiarvioinneissa on syytä arvioida järjestelmän ja erityisesti yrityksille tarjottavan palvelupolon toimivuus kunta-maakunta-valtio –akselilla. On erittäin epätoivottavaa, että uudistus johtaisi maakuntien palveluiden ja sitä myötä myös työmarkkinoiden sekä yritysten kasvuedellytysten voimakkaaseen eriytymiseen.

14) Muut vapaamuotoiset huomiot HE:n lukuun 4

Totesimme yllä, että tarkkoja vaikutusarvioita on vaikea esittää tämänkaltaisissa muutoshankkeissa. Kiitämme kuitenkin valmistelua siitä, että perusteluista ilmenee eri palveluiden nykyisiä volyymitietoja sekä siitä, että perusteluissa arvioidaan, mikä nykyisin viranomaispalveluina tuotettujen palveluiden ulkoistuspotentiaali on. Tämä antaa erinomaisen kokonaiskuvan uudistuksen taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta merkityksestä. Markkinamekanismien hyödyntäminen antaa hyvät edellytykset parantaa palveluiden tuottavuutta ja tehokkuutta, mutta vaikutusarviointien tehtävänä on näiltäkin osin todentaa, toteutuvatko asetetut tavoitteet.

Asian valmistelu (HE, luku 5)

15) Vapaamuotoiset huomiot

Olemme olleet mukana valmistelussa ohjausryhmän kautta. Katsomme valmistelun olleen avointa ja palautteeseen rakentavasti suhtautuvaa siitä huolimatta, että uudistus on äärimmäisen vaativa sekä sisältökysymysten laajuus että aikataulupaine huomioon ottaen.

KOMMENTIT LAKILUONNOKSEEN

[Luku 1 Yleiset säännökset \(1-5 §\)](#)

16) Vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 1

Luku 1 on yleisesti ottaen toimiva. Soveltamisalasta ja tavoitteista käy ilmi, mihin lailla pyritään. Jonkinlaisena vähintään optisena epätasapainona toteamme, että kasvupalveluiden tavoitteita ei olla säätämässä erikseen, vaan ne sisältyvät 1 luvun 1 § 2 momenttiin ja implisiittisesti lain 3 lukuun. Sen sijaan aluekehityksen tavoitteista esitetään säädettäväksi oma pykälä. Tämä lienee aluekehityssäätelyn historian tulos, mutta ehkä olisi syytä harkita vastaavanlaisen tavoitesäännöksen säätämistä myös kasvupalveluista.

17) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 1

[Luku 2 Alueiden kehittäminen \(6-12 §\)](#)

18) Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi aluekehittämisen vastuista (7 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

19) Mahdollinen sanallinen perustelu

Vastuiden määrittely on yleisesti ottaen toimiva. Kysymme kuitenkin, onko tarkoituksenmukaista, että lakiluonnoksessa esitetään säädettäväksi aluekehitysvastuu kunnille niiden alueella. Valmistelun kuluessa on varsin selvästi todettu, että valtakunnallinen vastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle ja alueellinen maakunnille. Emme pidä välttämättä onnistuneena, että kunnille ollaan säätämässä vastuu tehtävistä, joita ei tarkemmin määritellä. Toki ymmärrämme tavoitteena olevan, että valtion, maakuntien ja kuntien tulee olla tiiviissä yhteistyössä keskenään. Kuten jo yllä totesimme, vain tiiviin ja tarkoituksenmukaisen yhteistyön kautta voidaan välttää päällekkäisyydet sekä varmistaa, että palvelut ovat asiakkaiden kannalta selkeitä ja helppokäyttöisiä.

20) Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi aluekehittämisen järjestelmästä, rakennerahastojen hallinnoinnista ja aluekehittämiseen liittyvästä yhteistyöstä (8,9,10,11 ja 32 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

21) Mahdollinen sanallinen perustelu

Pidämme sääntelyratkaisuja onnistuneina. Erityisen tärkeänä seikkana korostamme maakunnan yhteistyöryhmien merkitystä myös tulevaisuudessa. Katsomme, että MYR-tehtäväkenttä on tulossa säännellyksi tarkoituksenmukaisesti. Korostamme kuitenkin, että MYR-roolia tulee kehittää käytännönläheiseksi vuorovaikutukseksi maakuntien ja yrityksiä edustavien tahojen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi toteamme, että on tärkeää huolehtia siitä, että rakennerahastojen toimintaa ohjataan riittävän yhdenmukaisesti siitä huolimatta, että hallinto hajautuu kunkin maakunnan vastuulle.

22) Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 2

23) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 2

Luku 3 Kasvupalvelut ja niiden järjestäminen (13-20 §)

24) Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi maakunnan vastuusta ja järjestämistehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

25) Mahdollinen sanallinen perustelu

Katsomme että sekä valtakunnallinen että maakuntien vastuu ja järjestämistehtävät tulevat selkeästi määritellyiksi. Sääntelyssä täytyy löytää toimiva yhdistelmä valtakunnan tason ohjausta, yhdenmukaisia palveluita koko maassa kaikille asiakkaille ja maakuntien itsehallinnollista päätöksenteko-oikeutta. Nyt tehdyt ehdotukset ovat tasapainoisia valtion ja maakuntien välisen suhteen osalta. Ongelmaksi voi osoittautua maakuntien ja kuntien välisten suhteiden muotoutuminen, mutta kuten yllä on jo todettu, tämän kysymyksen sääntelyyn on rajalliset mahdollisuudet.

26) Tulisiko lailla säätää, mitkä palvelut maakunnan tulee minimissään järjestää?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

27) Mahdollinen sanallinen perustelu

Kannatamme periaatteessa, että palvelujen yleinen minimitaso määritetään. Emme kuitenkaan kannata edes minimitason sääntelyä yksityiskohtaisesti. Koko järjestelmäuudistuksen yksi tarkoitus on keventää ja järjeistää sääntelyä. Sen vuoksi voidaan jättää pääosin valtakunnallisten tavoitteiden ja maakuntien sekä käytännön päätöksenteon varaan, mitä palveluita järjestelmän kautta konkreettisesti järjestetään/ tuotetaan. Olisi kuitenkin hyvä, että suoraan laista kävisi ilmi, että kasvupalveluiden ytimeen kuuluvat muun muassa yritysten elinkaaren mukaiset tärkeät palvelut kuten aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut; rahoitukseen, taloudellisiin vaikeuksiin, kasvuun ja työllistämiseen liittyvät palvelut; kansainvälistymiseen ja innovaatioihin liittyvät palvelut; sekä omistajanvaihdospalvelut.

28) Onko lakiluonnoksessa tuotu tarpeeksi selkeästi esiin mahdollisten valtakunnallisten palvelukeskustehtävien (toimitila- ja kiinteistö, talous- ja henkilöstö sekä ICT-tehtävät) suhde maakuntien kasvupalvelutehtäviin?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29) Mahdollinen sanallinen perustelu

Sikäli kuin asian on tarkoitus ilmetä lain 3 luvusta, säännöksiä on syytä tarkentaa. Toisaalta ei liene kasvupalvelulain asia velvoittaa maakuntia käyttämään valtakunnallisia palvelukeskuksia, vaan tätä koskevat säännökset kuuluvat maakuntalakiin. Asiasta on säännösehdotus luonnoksen 26 §:ssä, ei sen 3 luvussa.

30) Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 3

Eri yhteyksissä olemme tuoneet esiin epäkohdan, joka liittyy yritystoiminnan ja yrityksen käsitteeseen yrityspalveluita sekä yritystuki koskevassa lainsäädännössä. On ilmennyt, että esimerkiksi uudehko innovaatiotoiminnan rahoitusväline innovaatioaseteli ja eräät muut tukimuodot eivät ole toiminimiyrittäjien ulottuvilla. Ottaen huomioon, että järjestelmien pitäisi tukea yrittäjyyttä ja eri yritysmuotoja mahdollisimman neutraalisti, on syytä varmistaa, että kasvupalvelulaissa ja tukia koskevissa substanssisäädöksiä käytetään mahdollisimman laavaa yritystoiminnan määritelmää yrityskäsitettä.

Lakiin on tulossa erittäin suppea kuvaus kasvupalveluista. Palveluiden sisältöjä hahmotellaan lähinnä perusteluteksteissä. Niissä täsmennetyt palvelukokonaisuudet vaikuttavat asianmukaisilta. Erityisen tärkeitä osa-alueita ovat yrityksen perustamiseen, rekrytointiin, kasvuun ja kansainvälistymiseen, erilaisiin rahoitustilanteisiin ja maksuvaikeuksiin sekä omistajanvaihdoksiin liittyvät palvelut. Korostamme sitä, että tällaisten palveluiden osalta on suuri tarve huolehtia siitä, että tietyn minimitason mukaiset palvelut on saatavilla kaikista maakunnista. Samalla viittaamme siihen, että nykyisin esimerkiksi maksuvaikeuksiin liittyvät talousapupalvelut on hoidettu keskitetysti. Edelleen toteamme, että omistajanvaihdosten edistämiseksi ja yritysmarkkinoinnin vahvistamiseksi on käynnissä SY:n operoima hanke, jonka päättymisen jälkeen on tärkeä huolehtia siitä, että omistajanvaihdoksiin liittyviä palveluita on koordinoitusti saatavilla kasvavan tarpeen edellyttämä määrä myös maakuntien kasvupalvelujen muodossa.

31) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 3

16 § 2 momentin rakenne ei toimi. Innovaatioiden kehittämisedellytysten luomista koskeva kohta lienee syytä siirtää ko. virkkeen loppuun, jotta virke etenee loogisesti.

Luku 4 Kasvupalvelujen tuottaminen (21-24 §)

32) Onko monituottajamalliin pohjautuva ratkaisu tarkoituksenmukainen, jotta kasvupalvelu-uudistuksen tavoitteet saavutetaan?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

33) Mahdollinen sanallinen perustelu

Kannatamme tehtyä ratkaisua voimakkaasti, kuten yllä olevista kommentteistamme on jo ilmennyt. Monituottajamalli on myös sote-ratkaisun keskeinen osa. On täysin loogista, että kasvupalveluiden kohdalla monituottajamalli viedään pidemmälle. Ensiksikin yrityspohjaista palvelutarjontaa on jo osoitettu olevan runsaasti olemassa. Monituottajamalli soveltuu hyvin sen edelleen kehittämiseksi: kun kysyntä on uskottavaa, tarjontaa syntyy varmasti. Uskomme, että tarjontaa syntyy kaikkiin maakuntiin, kun niiden erilainen tilanne osataan ottaa ja rakentaa markkinoita määrätietoisesti. Parhaiten markkinat kehittyvät, kun aito monituottajuus toteutuu eli varmistetaan, että myös pienet ja kokonaan uudet palvelutuottajat pääsevät tarjoamaan omia palveluitaan. Ehdotuksen perusteluissa kuvataan tavat, joilla mahdolliset markkinaputetilanteet on todettava: julkinen hankinta, joka ei tuota tarjouksia tai ei rekisteröityneitä palveluntarjoajia. katsomme, että listaa tulee täydentää hankintalain mukaisella avoimuusilmoituksella. Lisäksi asiasta on syytä säätää laissa, jotta velvollisuus tule määriteltyä selkeästi.

34) Säädetäänkö laissa tarpeeksi selkeästi kasvupalvelun tuottajien velvoitteista (huomioiden myös 35 § Hallintomenettely ja julkisuus)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

35) Mahdollinen sanallinen perustelu

Emme pidä tarkoituksenmukaisena että velvoitteita lisättäisiin lakitasolla tai että maakunnat alkaisivat edellyttää liian vaativien ehtojen täyttämistä kasvupalveluiden tuottajilta. Kun markkinat toimivat ja asiakkaat valitsevat tuottajan, syntyy automaattisesti riittävä motivaatio huolehtia erilaisista velvoitteista asianmukaisesti. Mitä enemmän velvoitteita säännellään pykäläratkaisulla tai

maakuntien käytännön päätöksillä, sitä korkeammaksi muodostuu helposti markkinoille pääsyn kynnys. Katsomme olevan tarpeellista turvata tuottajien asemaa kasvupalvelujärjestelmässä näiltä osin samalla tavalla kuin sote-valinnanvapauslaissa on tarkoitus tehdä. Tämä tarkoittaa sääntelyä, jonka mukaan edellytetään, että vaatimukset kohtelevat palveluntuottajia yhdenmukaisesti ja syrjimättömästi sekä ovat avoimia ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia (valinnanvapauslakiluonnos 26 a § ja 27 §).

36) Mahdollistaako laki riittävällä tavalla asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

37) Mahdollinen sanallinen perustelu

Laki perusteluineen lähtee selvästi asiakkaan valinnanvapaudesta liikkeelle. Mutta toisaalta eri yhteyksissä todetaan selvästi, että maakunta voi vapaasti määrittää, miten palvelut sen alueella toteutetaan. On ratkaisevan tärkeää, että maakunnat asettavat asiakkaiden valinnanvapauden ensisijaiseksi tavaksi järjestää palvelut. Ymmärrämme, että joissakin tapauksissa voi olla syytä käyttää hankintamenettelyjä ja ostaa palvelut maakunnan päätöksiin perustuen. Kaikissa niissä tapauksissa, joissa asiakasvalinta on toimiva tapa järjestää palvelut, pitäisi kuitenkin menetellä niin. Asiakasvalinnat varmistavat sen, että palvelut toteutuvat asiakaslähtöisesti. Ja jos asiakas tekee valinnan, koko järjestelmän markkinadynamiikka toimii. Erityisen toimiva asiakasvalintajärjestelmä on pienille tuottajille, jotka eivät välttämättä pysty osallistumaan julkisiin tarjouskilpailuihin. Näin siitä huolimatta, että esimerkiksi markkinoinnin suhteen pienillä palveluntuottajilla on omat rajoitteensa asiakasvalintaan perustuvassa toimintamallissa.

Pidämme monituottajamallin syntyminen, kilpailuneutraliteetin toteutumisen ja asiakkaan valinnanvapauden aitouden kannalta erittäin kannatettavana, että kuntien sidosyksiköiltä kielletään osallistuminen maakunnallisten kasvupalveluiden tarjoamiseen. Vaikka säännös on ankarampi kuin hankintalain sidosyksikkösäännös, sen tarve on perusteltu HE-tekstissä hyvin. Pidämme selvänä, että kunnat pystyvät osallistumaan maakunnallisten palveluiden tarjoamiseen markkinaehtoiselta pohjalta, jos ne katsovat sellaisen tarkoituksenmukaiseksi yleisen toimialansa puitteissa. Ja kuten perusteluissa todetaan, kuntien elinkeinoyhtiöt voivat jatkossakin hyödyntää maakuntien hallinnoitavaksi siirtyviä hankerahoitusmahdollisuuksia.

38) Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 4

39) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 4

Lakiluonnoksen 21 §:ssä todetaan, että kasvupalveluiden tuottajia ovat mm. kaikki työ- ja elinkeinoministeriön alaiset viranomaiset. Tällä ei kuitenkaan tarkoitettane, että esimerkiksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsottaisiin kasvupalveluiden tuottajaksi.

Olemme yllä korostaneet asiakasvalintaan pohjautuvien menettelyiden ensisijaisuutta suhteessa julkisiin hankintoihin. Myös lakiluonnoksen yleisperusteluissa alleviivataan, että uudistuksen tavoitteiden kannalta ratkaisevassa asemassa on asiakkaiden valinnanvapaus. Tämän mukaisesti olisi loogista, että lain 24 §:n järjestystä muutettaisiin siten, että siinä mainitaan ensin – ja ensisijaisena vaihtoehtona – hyväksymiskriteerien täyttäminen ja vasta sen jälkeen julkiset hankinnat.

Lakiin tulee ottaa säännökset palveluntuottajien tasapuolisesta kohtelusta edellä kysymyksen 35 kohdalla antamamme vastauksen mukaisesti.

[Luku 5 Palvelujen monimuotoisuus ja yhteiset järjestelmät \(25-28 §\)](#)

40) Vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 5

41) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 5

[Luku 6 Erinäiset säännökset \(26-37 §\)](#)

42) Tukevatko alueiden kehittämisen keskustelut valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden yhteensovittamista ja alueiden ja valtion yhteistyötä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

43) Mahdollinen sanallinen perustelu

Pidämme 29 §:n muotoilua onnistuneena erityisesti niiltä osin kuin maakunnilta edellytetään sekä palveluiden järjestämiseen että tuottamiseen liittyviä mm. yrittäjyyttä edistäviä tavoitteita, joilla ne samalla edistävät valtakunnallisten tavoitteiden toteutumista.

Pykälässä 30 pidämme erinomaisena edellytystä, jonka mukaan valtioneuvosto voi antaa tavoitteita, jotka koskevat valinnanvapauden turvaamista.

Alueiden ja kasvupalveluiden neuvottelukunnan asettamista pidämme kannatettavana, samoin kuin alueiden kehittämistä koskevien keskustelujen strukturoimista 32 §:ssä esitetyllä tavalla.

Lopuksi toteamme, että esitykset tukevat yhteensovittamista, mutta eivät takaa sitä. Käytännön yhteistyön asiana on taata, että tavoitteet toteutuvat.

44) Ohjaavatko kasvupalvelujen valtakunnalliset tavoitteet riittävästi kasvupalveluiden tuottamista maakunnissa?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

45) Mahdollinen sanallinen perustelu

Uskomme, että koko järjestelmän ohjausvaikutus on merkittävä. Osa ohjausta toteutuu valtakunnallisten tavoitteiden asettamisen kautta. Tavoitteiden on oltava selkeitä, niiden on kohdistuttava relevantteihin asioihin ja niiden toteutumista on seurattava.

46) Onko kasvupalvelutoimijoiden ohjaus- ja valvontaroolit tarpeeksi selkeästi kuvattu, kun otetaan huomioon 20 §:n omavalvonta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

47) Mahdollinen sanallinen perustelu

Mielestämme myös Kilpailu- ja kuluttajavirastolle olisi syytä erikseen antaa mahdollisuus valvoa maakuntia kasvupalveluiden toteuttajina. Näin sen vuoksi, että virastolla on muitakin kilpailuneutraliteetin ja julkisten hankintojen valvontaan liittyviä tehtäviä.

48) Ovatko keskitetysti hoidettavat tehtävät tunnistettu kattavasti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

49) Mahdollinen sanallinen perustelu

Yritysten kannalta tärkeitä tehtäviä, joiden hoitaminen jatkossa on syytä määrittää selkeästi, ovat omistajanvaihdospalveluiden järjestäminen sekä nykyisen Talousapu-palvelun jatkon turvaaminen. Myös esimerkiksi yrittäjyyskasvatuksen koordinoitua ja aloittavien yrittäjien palveluita on syytä harkita koordinoitaviksi/keskitettäväksi.

50) Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 6

51) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 6

Lain 32 § 2 momentissa lienee tarkoitus lukea esimerkiksi että keskustelun tarkoituksena on "muodostaa" valtion ja maakuntien yhteinen näkemys.

52) Uskotteko, että alueellanne esiintyy kasvupalveluiden osalta markkinapuutetta vuonna 2019?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

53) Mahdollinen sanallinen perustelu

Olemme tietoisia siitä, että eri maakunnissa on erilainen palvelutarjontatilanne tällä hetkellä. Toisaalta jo nyt markkinoilla on sekä valtakunnallisia että kansainvälisiä toimijoita. Jos maakunnat toimivat aktiivisesti markkinoiden toimivuuden edistämiseksi, emme näe mitään syytä siihen, etteikö markkinapuutteista voitaisi päästä eroon jo vuonna 2019.

54) Onko markkinapuutteen toteaminen kuvattu riittävällä tavalla lakiesityksessä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

55) Mahdollinen sanallinen perustelu

Menettely on kuvattu tyydyttävästi erityisesti esityksen perusteluissa. Mutta kuten yllä olemme todenneet, katsomme, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto olisi syytä kytkeä lain noudattamisen valvontaan. Lisäksi jo säännösten tulee olla näiltä osin selkeät ja niiden tulee sisältää tyhjentävä valikoima keinoja, joiden kautta markkinapuute on todettavissa.

56) Onko uudistuksessa otettu riittävästi huomioon henkilöstön asema?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

57) Mahdollinen sanallinen perustelu

Henkilöstön asemaa on jopa ylikorostettu luomalla 3 vuoden sopimuksetekomahdollisuus suoraan lain nojalla. Vaikka säännöksessä todetaan, etteivät sopimukset voi tuottaa yksinoikeuksia, on vaikea nähdä mitä muutakaan 3 vuoden palvelusopimukset olisivat luonteeltaan. Ymmärtääksemme kyseessä on selkeästi hankintalain soveltamisalaan osuva palveluhankintatilanne.

58) Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 7

Katsomme 2 + 3 vuoden siirtymäajan selvästi liian pitkäksi. Ymmärrämme, että markkinoiden synnyttäminen on aikaa vievä prosessi. Luonnoksessa ollaan kuitenkin säätämässä osin merkittävistä pidempää siirtymäaikaa kuin sote-uudistukselle, mikä tuntuu hyvin epäloogiselta. Viittaamme myös siihen aiemmin useasti mainittuun seikkaan, että jo tällä hetkellä on olemassa varsin laajaa yksityistä palvelutarjontaa. Uskoaksemme yksityiset palvelutarjoajat voivat vastata lisääntyvään kysyntään ja/tai ulkoistettavien palveluiden parissa työskentelevä henkilöstö voi reagoida muutokseen yrittäjyyden keinoin vailla erityisiä suoja-aikojakin. Näillä perusteilla pidämme korkeintaan 2 vuoden siirtymäaikaa perusteltuna.

59) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 7

Laisa säädettävien siirtymäaikojen tulee olla merkittävästi lyhyempiä kuin lakiluonnoksessa esitetään. Siirtymäajan kokonaiskesto tulee rajata 2 vuoteen.

Kommentit lakiehdotukseen 2: Laki kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa (luonnos saatavissa 15.3.2017 alkaen)

60) Vapaamuotoiset huomiot 2.lakiehdotukseen

Yhdymme Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan Yrittäjien yhteiseen lausuntoon asiasta. Emme näe ehdotettua erillisratkaisua tarpeelliseksi emmekä toimivaksi. Luontevin ja tehokkain tapa toteuttaa uudistus pääkaupunkiseudunkin osalta olisi järjestämisvastuun säätäminen Uudenmaan maakunnan tehtäväksi. Ehdotettu malli on monimutkainen ja monitasoinen. Suomen Yrittäjät korostaa osaltaan, että julkisen tuotannon viimesijaisuus ja markkinoiden toimivuus on turvattava myös erillisratkaisun mahdollisen toteuttamisen myötä. Kuntayhtymä voi siis vastata vain palveluiden järjestämisestä, eivätkä Uudenmaan maakunnan alueella toimivat kuntien sidosyksiköt voi osallistua kasvupalveluiden tuottamiseen.

61) Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset 2.1 lakiehdotukseen

Vapaa sana

62) Mitä muuta haluatte sanoa esitysluonnoksesta?

Esitysluonnos on rohkea ja eteenpäin katsova. Lakiluonnoksessa itsessään on vain vähän huomautettavaa. On kuitenkin äärimmäisen tärkeää varmistaa, että valtion, maakuntien ja kuntien käytännön yhteistyö toimii uudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Vähintään yhtä tärkeää on huolehtia uuden järjestelmän asiakaslähtöisyydestä, mikä edellyttää tiivistä vuorovaikutusta erityisesti palveluasiakkaiden edustajien ja palveluiden järjestämisvastuullisten tahojen välillä.